

SPIS TREŚCI

INFORMACJE OGÓLNE O ZJAWISKU PRZEMOCY.....	3
ZADANIA POLSKICH INSTYTUCJI I SŁUŻB SPOŁECZNYCH W DZIEDZINIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY.....	5
ZADANIA POLICJI.....	6
ZADANIA PROKURATURY.. ..	6
ZADANIA GMINY.....	7
ZADANIA POMOCY SPOLECZNEJ.....	8
ZADANIA SŁUŻBY ZDROWIA... ..	8
ZADANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.....	9
FORMY POMOCY I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.....	9
DIAGNOZA ŚRODOWISKA.....	11
CELE PROGRAMU.....	11
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	17
MONITORING.....	17
ZESPÓŁ ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZAŁOŻEŃ PROGRAMU.	17

INFORMACJE OGÓLNE O ZJAWISKU PRZEMOCY

Program powstał z myślą o osobach słabych i pokrzywdzonych przez różne sytuacje życiowe w celu poprawienia, pomocy i wyrównania braków osób dotkniętych przemocą, które powstały w ich psychice i niejednokrotnie na ich ciele. Rany na ciele szybko się goją, złamania się zrosną, lecz ślady w psychice pozostaną na zawsze.

Program powstał, by naprawić, pomóc i zjednoczyć działania wielu ludzi i dążyć w jednym kierunku zmieniając przy tym rzeczywistość i świadomość społeczną, która nadal wierzy że przemoc to zjawisko, które praktycznie nie istnieje, a jeżeli mąż uderzy żonę, to znaczy, że jej się należało, że na to zasłużyła.

Bez względu na stan posiadania danego państwa czy regionu powinna istnieć koordynacja programów i instytucji ukierunkowana na niesienie pomocy jednostkom i grupom społecznym w sytuacjach kryzysowych. Zasadą powinno być wspólne usuwanie kryzysów, które powinny obejmować: indywidualizację problemu, planowanie interwencji, uruchomienie mechanizmów radzenia sobie ze stresem, wykorzystanie oparcia instytucjonalnego i pomocy innych.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) definiuje przemoc jako "celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychiczny, zaburzenia w rozwoju lub deprywację".

Często do zjawiska przemocy dochodzi w momencie kryzysu spowodowanego:

1. alkoholizmem lub narkomanią,
2. rozczarowaniem w małżeństwie - niespełnienie oczekiwań współmałżonka, niezgodność charakterów czy uporczywa niezgodność koncepcji życia rodzinnego oraz poglądów ogólnych,
3. dezorganizacją w zakresie pracy (np. brak stałych źródeł utrzymania) i bezrobociem,
4. chorobą jednego z małżonków (choroby psychosomatyczne, nerwice, psychozy i charakteropatie).

Przyczyny te pośrednio wzmacniają proces, wpływają na patologizację życia rodzinnego zazębiają się i wzajemnie przenikają. Mają na to wpływ także przeobrażenia środowiskowo-kulturowe, przemiany społeczne oraz warunki życia. Przejawy złego traktowania drugiego człowieka nie mają żadnych granic i dotyczą jednostek w każdym przedziale wiekowym. Przynoszą cierpienie, a ich konsekwencji można doświadczać przez całe życie.

Można wyodrębnić różne rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna – bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, ale także używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użycia, zadawanie bólu;

2. Przemoc psychiczna – sprawowanie przez sprawcę przemocy psychicznej kontroli nad ofiarą, np. straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranie dzieci, niszczenie lub groźba zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, mówienie kobiecie, że jest do niczego, że jest brzydka, głupia, chora psychicznie, że nikt jej nie zechce, że bez sprawcy sobie nie poradzi;
3. Przemoc seksualna – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy;
4. Przemoc finansowa (ekonomiczna) – np. utrzymanie kobiety w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie jej pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości pieniędzy na prowadzenie domu;
5. Przemoc polegająca na osaczaniu – np. ciągłe chodzenie za kimś, dzwonienie do niego w celu wyrządzenia mu krzywdy lub zastraszenia;
6. Przemoc w wymiarze społecznym – zakazywanie osobie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie jej wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych.

Prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim:

art. 207 § 1 k.k. – znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat .(ścigane z urzędu)

art. 191 § 1 k.k. – kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 .(ścigane z urzędu)

art. 197 § 1 k.k. – kto przemocą lub groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12 .(w tym przypadku potrzebny jest wniosek o ściganie złożony przez osobę pokrzywdzoną lub przez ustawowego przedstawiciela, gdy pokrzywdzona osoba jest niepełnoletnia, ale zgodnie z art. 12 § 3 KPK raz złożonego wniosku osoba pokrzywdzona tym przestępstwem nie może już wycofać)

art. 209 § 1 k.k. – kto uporczywie uchyla się od wykonywania ciężącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nie łożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego albo organu pomocy społecznej lub organu wypłacającego zaliczkę

alimentacyjną. Jeżeli świadczenia wypłacane są z uwagi na bezskuteczność egzekucji komorniczej, to ściganie następuje z urzędu, nie potrzeba wtedy uzyskiwać wniosku o ściganie).

ZADANIA POLSKICH INSTYTUCJI I SŁUŻB SPOŁECZNYCH W DZIEDZINIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Jeżeli osoba pokrzywdzona zdecyduje się na podjęcie kroków prawnych, powinna zwrócić się do odpowiednich instytucji: prokuratury, sądu rodzinnego, policji. Najczęściej w sytuacjach przemocy pierwszy kontakt z rodziną ma policja. Generalnie instytucje oraz osoby postronne niechętnie angażują się w sprawy rodzinne. Spowodowane jest to brakiem odpowiedniego przeszkolenia oraz obawą przed dalszymi działaniami, w których należałoby później uczestniczyć.

Zgodnie z art. 12 § 1, 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493z późn zm.) osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora. Osoby będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić o tym Policję, Prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Świadomość społeczna dotycząca przemocy, jej źródeł i skutków, jakie wywołuje w rodzinie jest niska i oparta na stereotypach.

Najczęstsze stereotypy w postrzeganiu zjawiska przemocy w polskim społeczeństwie zacytowała Agnieszka Dobrzyńska- Masterhazy:

- Przemoc nas nie dotyczy i zdarza się rzadko; przemoc dotyczy tylko niektórych: marginesu społecznego, innej kultury, innej warstwy społecznej,
- Maltretowanie to tylko chwilowa utrata panowania nad sobą,
- Przemoc zdarza się tylko wśród biedoty miejskiej,
- Przemoc to tylko popychanie, klaps, uderzenie pięścią, nie powoduje poważnych uszkodzeń,
- Bita kobieta może bez problemu odejść od maltretującego ją partnera,
- Bicie jest dowodem miłości; kobieta lubi i potrzebuje bicia,
- Mężczyzna ma prawo bić kobietę i wymierzać w ten sposób sprawiedliwość

Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji

rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.(Art. 9d)¹

Dużą rolę odgrywa również koordynacja działań poszczególnych instytucji oraz edukacja społeczeństwa poprzez bieżące informowanie o problemie przemocy z wykorzystaniem lokalnej prasy, telewizji oraz radia. Niezwykle ważne i użyteczne są również publikacje lokalnych informatorów o instytucjach zobowiązanych do pomocy ofiarom przemocy oraz ich kompetencjach. Istotną rolę ogrywają również kluby AA, które z racji realizacji swoich zadań, mogą wziąć udział w akcji społecznej edukacji dotyczącej przemocy.

ZADANIA POLICJI

Ustawa o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 roku mówi o ochronie życia i zdrowia ludzi oraz ich własności, a również o zapobieganiu czynom przestępczym. Policjanci jako pierwsi mają kontakt z ofiarą i sprawcą przemocy, pojawiają się w domu i znajdują się pomiędzy dwoma stronami: sprawcą, którego należy powstrzymać i ofiarą, której należy pomóc.

Najważniejszą rzeczą jest, aby żaden sygnał, z którego można wnioskować, że wystąpiła przemoc, nie został zlekceważony.

Zadaniami policji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są:

- przyjmowanie zgłoszeń,
- zebranie informacji i interweniowanie,
- przeprowadzenie rozmowy z osobą pokrzywdzoną jak i ze sprawcą,

Po każdej interwencji powinna w przeciągu kilku kolejnych dni nastąpić kolejna wizyta w celu skontrolowania sytuacji, jaka panuje w domu.

Trafna ocena zastanej sytuacji jest kluczowym elementem każdej interwencji. Może to mieć wpływ na późniejszą sytuację w rodzinie i zapewnienie bezpieczeństwa ofierze.

ZADANIA PROKURATURY

Prokuratura to instytucja działająca na podstawie Ustawy o Prokuraturze z dnia 20 czerwca 1985 roku. Każdy, kto ma do tego podstawy, może złożyć zgłoszenie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. W ciągu 30 dni od daty wpłynięcia wniosku prokuratura rejonowa wydaje: postanowienie lub odmowę wszczęcia postępowania przygotowawczego. W przypadku wydania postanowienia o wszczęciu postępowania przygotowawczego, policja, na polecenie prokuratora jest zobligowana do zebrania materiału dowodowego, służącego w dalszym postępowaniu. Po

¹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz U. nr 180, poz.1493)

zakończeniu dochodzenia następuje analiza zebranego materiału i wianie aktu oskarżenia lub umorzenia postępowania.

ZADANIA GMINY

Art. 6.1 ustawy z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm) brzmi:

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. nr 175, poz. 1362, z późn. zmianami) i ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. nr 70, poz. 473, z późn. zmianami), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

1. Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- 4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Gdy napastnik nadużywa alkoholu, powiadomiona powinna zostać Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zleca pracownikowi socjalnemu sporządzenie wywiadu środowiskowego celem zapoznania się z sytuacją. GKRPA odpowiednio w ramach swoich kompetencji podejmuje kroki, celem walki z uzależnieniem osoby do niej skierowanej. Jednak, gdy problemem rodziny jest nie tylko uzależnienie od alkoholu, lecz także przemoc, priorytetem jest nie leczenie alkoholika, ale próba poprawy sytuacji panującej w danym domu.

ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodki Pomocy Spoecznej działają na podstawie Ustawy o Pomocy Społecznej z dnia 12 marca 2004 roku. Pracownicy socjalni mają obowiązek pomóc osobom dotkniętym przemocą w przezwycięzeniu ich trudnej sytuacji życiowej, a także w miarę możliwości zapobiegać wyżej wymienionym problemom. Żaden sygnał mówiący o występowaniu przemocy nie może zostać zbagatelizowany. Pomoc w tym przypadku obejmuje również osoby nie korzystające z pomocy Ośrodka. Gdy nastąpi już zgłoszenie faktu przemocy, pracownik socjalny powinien uwzględnić bezpieczeństwo ofiar, w szczególności dzieci. Pracownik podczas wywiadu ocenia stopień zagrożenia, stan emocjonalny ofiar i gotowość do współpracy. W przypadku, gdy ofiara przemocy nie wyraża zgody na udzielenie pomocy, a w grę wchodzi dobro dzieci, interwencja jest podejmowana wbrew woli ofiary przemocy.

Pomoc pracownika socjalnego polega na:

- wsparciu psychologicznym i materialnym,
- podaniu adresów instytucji pomocowych, specjalistów, schronisk, itp.,
- współpracy z innymi służbami, jak Policja, kuratorzy, sąd, prokuratura,
- pomocy w załatwianiu czynności urzędowych,
- przygotowaniu i monitoringu Niebieskiej Karty.

ZADANIA SŁUŻBY ZDROWIA

Głównym zadaniem pracowników służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Oni często w swojej pracy mają kontakt z ofiarami przemocy, zarówno fizycznej, jak i psychicznej.

Wszelkiego rodzaju oznaki typu zasinienia lub zbyt częste złamania powinny być sygnałem dla służb medycznych o prawdopodobieństwie wystąpienia przemocy. Ważnym elementem jest umiejętnie przeprowadzony wywiad na temat form i rodzajów przemocy. Lekarz powinien także wystawić zaświadczenie o stwierdzonych obrażeniach (obdukcje), które w przyszłości może zostać użyte, jako dowód w sprawie.

ZADANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Według Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w Polsce powstaje coraz więcej instytucji pomagających ofiarom przemocy. Należą do nich stowarzyszenia, fundacje, kluby, które zajmują się nie tylko na pracą z ofiarą, ale także ze sprawcą przemocy.

Instytucje te w ramach swego działania udostępniają telefony zaufania, świetlice dla dzieci, schroniska, punkty informacyjno – konsultacyjne oraz grupy samopomocowe. Informacje o wymienionych formach pomocy powinny być ogólnie dostępne.

2. FORMY POMOCY I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Pierwszym środkiem pomocy najczęściej jest **telefon zaufania**. Powstają one w większych ośrodkach miejskich, brakuje ich jednak w małych miejscowościach. Zadaniem telefonu zaufania jest podanie osobie zainteresowanej informacji o tym, gdzie i jakiego rodzaju pomoc może uzyskać. Ponadto, istnieje możliwość uzyskania praktycznej porady czy interwencji w momencie, kiedy istnieje zagrożenie życia i zdrowia osób pokrzywdzonych zgodnie z założeniami Międzynarodowej Federacji Telefonicznej Opieki i Nagłej Pomocy (IFOTES) oraz wytycznymi Polskiego Towarzystwa Pomocy Telefonicznej.

Punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych i ofiar przemocy domowej udzielają doraźnej pomocy osobom uzależnionym, ich rodzinom oraz ofiarom przemocy domowej w formie informacji. Wskazują różne placówki oraz instytucje mogące udzielić profesjonalnej pomocy. Współpracują z Poradnią Lecznictwa Odwykowego, Prokuraturą, Klubami Abstynenckimi, oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz osób uzależnionych i ofiar przemocy. Porady udzielane są bezpłatnie.

Pierwszej pomocy udzielają również **schroniska dla ofiar przemocy** oraz różnego rodzaju **pogotowia rodzinne**. Prowadzone są także programy terapeutyczne. Zatrudnieni są tam psychologowie, doradcy rodzinni, a także prawnicy. Działania tego typu obejmują dwa obszary: udzielenie pierwszej pomocy i zapobieganie powtarzającym się przypadkom krzywdzenia.

W rzeczywistości polskiej mało jest tego typu placówek, chociaż istnieje ogromna potrzeba ich stworzenia. Istniejące domy dla samotnych matek z dziećmi czy noclegownie nie pełnią roli schronisk w takim zakresie, jaki byłby wymagany. Istniejące poradniki z wykazami instytucji udzielających pomocy często posiadają tylko adresy Ośrodków Pomocy Społecznej. Pokrzywdzeni mogą wtedy uzyskać pomoc materialną czy nocleg (w zależności od możliwości finansowej OPS lub gminy). Kłopot natomiast powstaje wtedy, kiedy z takiej pomocy chce lub musi skorzystać osoba spoza rejonu działania danego ośrodka.

Ogromną rolę w cyklu niesienia pomocy ofierze przemocy domowej odgrywa **szpital, ośrodek zdrowia, a przede wszystkim personel medyczny**. Również **szkoła** może odgrywać istotną rolę w udzielaniu pierwszej pomocy przede wszystkim dziecku krzywdzonemu. Taka możliwość powstaje szczególnie wtedy, gdy zatrudniony jest pedagog lub szkolna pielęgniarka. Szkoła jednak w większym zakresie podaje wiedzę o sposobach poszukiwania pomocy i działalności instytucji specjalizujących się, niż w niesieniu tego typu pomocy. W tym momencie należy stwierdzić, że w dużym stopniu zależy to od zaangażowania się pedagoga w pracę z uczniami oraz współpracy z wychowawcami. Pedagogiczne wykształcenie nie zawsze niesie ze sobą umiejętność faktycznej pomocy dziecku krzywdzonemu i jego rodzinie. Zdarza się, że dziecko w szkole jest postrzegane, jako agresywne a wychowawca nie zadaje sobie trudu sprawdzenia, z jakich przyczyn tak się dzieje oraz jaka jest faktyczna sytuacja wychowawczo-opiekuńcza dziecka.

Organizacje społeczne, ruchy i lokalne inicjatywy uzupełniają instytucjonalną strukturę państwa oraz stają się gwarancją zaspokajania potrzeb ludzi, narzędziem osiągania celów społecznych. W Polsce zarówno sprawa prawnej, jak i socjalnej ochrony osoby pokrzywdzonej przed różnymi formami złego traktowania nie jest najlepsza. Brakuje przede wszystkim środków finansowych na zabezpieczenie odpowiednich działań, a także często właściwej koordynacji wszystkich służb i instytucji, które w zakres swego działania mają wpisaną rodzinę. Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie może odbywać się poprzez doradztwo prawne i wsparcie materialne. Jedną z takich form może być pomoc terapeutyczna dla pokrzywdzonych oraz sprawców, dążąca do zmiany postaw.

Do czynności pracowników pomocy społecznej należy między innymi: ocenianie ilościowe i jakościowe niezaspokojonych potrzeb; pomoc w załatwianiu sprawy w urzędzie; mobilizacja potrzebującego do wysiłku, doradzanie, konsultowanie, zbieranie informacji o instytucjach i systemach pomocy kryzysowej, zbieranie informacji dotyczących kierowania programami, systemami pomocy kryzysowej, nadzorowanie programów instytucji i systemów pomocy kryzysowej.

Ogromną rolę odgrywają również naturalne i nieprofesjonalne systemy pomocy kryzysowej. Należą do nich rodzina, przyjaciele i znajomi. Jeżeli udzielają wsparcia i pomocy osobie pokrzywdzonej w wyniku przemocy domowej, pełnią jednocześnie funkcję terapeutyczną. Taka pomoc jest niezwykle ważna, ponieważ opiera się na środowisku, które ofiara przemocy zna, co daje jej poczucie bezpieczeństwa. Wsparciu towarzyszy wzmocnienie pozytywne w postaci potwierdzenia wartości ofiary, uświadomienie jej zasobów (wyuczony zawód, pracowitość itp.).

2. DIAGNOZA ŚRODOWISKA

O skali problemu dotyczącego aktów przemocy domowej na terenie Gminy Zwierzyn świadczyć może ilość interwencji Policji, a także ilość sygnałów odbieranych ze środowiska.

Najczęściej osobami, które przemoc dotknęła były kobiety, średnia ich wieku to ok. 40-50 lat, ofiara zazwyczaj nie posiada własnego źródła dochodu, przemoc zazwyczaj występuje między współmałżonkami, rzadziej dotyka dzieci, ofiary są zazwyczaj osobami z wykształceniem zawodowym lub podstawowym i do aktów przemocy najczęściej dochodzi, gdy sprawca jest pod wpływem alkoholu.

CELE PROGRAMU

CEL 1

Strategicznym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin, w których ten problem występuje.

CEL 2

Cel strategiczny Lokalnego Programu przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizowany będzie w następujących obszarach:

- 1) podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców Gminy Zwierzyn na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy;
- 2) zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup odbiorców;
- 3) zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w gminie Zwierzyn.
- 4) zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin w których występuje przemoc;
- 5) integracja środowisk i działań na rzecz budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w Gminie Zwierzyn.

CEL 3

OBSZAR I: PODNIESIENIE POZIOMU WIEDZY I ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE I MOŻLIWOŚCI UZYSKANIA POMOCY.

Zadanie 1 : upowszechnienie informacji na temat przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania i ochrony przed przemocą;

działania:

- opracowanie i wydanie informatora zawierającego podstawową wiedzę o zjawisku przemocy w rodzinie, możliwościach pomocy, działań dla osób dotkniętych przemocą, świadków przemocy oraz sprawców, informacje prawne oraz informacje o miejscach, w których osoby krzywdzone mogą uzyskać pomoc (nazwa, adres, telefon, obszar działań);

- zorganizowanie we wszystkich latach trwania programu seminariów dotyczących rozwijania współpracy interdyscyplinarnej służb instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wymiany doświadczeń i dobrych praktyk;

Zadanie 2 : współdziałanie w kampaniach społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie organizowanych przez instytucje rządowe i pozarządowe, udział realizatorów programu w imprezach na terenie Gminy Zwierzyn i podczas ich trwania dystrybucja materiałów informacyjnych o zjawisku przemocy domowej oraz możliwościach uzyskania pomocy w tym zakresie;

- prowadzenie akcji informacyjnych kierowanych do różnych grup odbiorców i środowisk na temat zjawiska przemocy w rodzinie, sposobów jej przeciwdziałania oraz możliwości uzyskania pomocy.

działania:

- opracowanie, wydanie i dystrybucja ulotki informującej o dostępnych miejscach pomocy dla członków rodzin uwikłanych w przemoc domową;

- opracowanie, wydanie i dystrybucja instrukcji na użytek służby zdrowia zawierającego informacje o możliwości podjęcia działań i uzyskania pomocy zarówno dla personelu medycznego, jak i pacjentów zgłaszających się z urazami doznanymi na skutek przemocy domowej;

- opracowanie, wydanie i dystrybucja plakatu kierowanego do dzieci i młodzieży ze szkół zawierającego treści edukacyjne o zjawisku przemocy domowej oraz informacje o miejscach uzyskania pomocy;

- dystrybucja ulotek i upowszechnienie informacji o działającym telefonie zaufania dla osób uwikłanych w przemoc domową oraz osób z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.

CEL 4

OBSZAR II: ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI, SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ADRESOWANYCH DO RÓŻNYCH GRUP ODBIORCÓW.

Zadanie 1: monitoring i współpraca z realizatorami programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Zwierzyn;

działania:

- współpraca, wymiana doświadczeń z realizatorami programów przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Zwierzyn,

- monitoring i ewaluacja realizowanych programów;

Zadanie 2: realizacja programów edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży, nauczycieli przedszkoli i szkół;

działania:

- zajęcia edukacyjno – informacyjne;
- warsztaty umiejętności społecznych;
- treningi umiejętności wychowawczych.

CEL 5

OBSZAR III: ZWIĘKSZENIE KOMPETENCJI ZAWODOWYCH PRACOWNIKÓW SŁUŻB I INSTYTUCJI ZAJMUJĄCYCH SIĘ PRZECIWDZIAŁANIEM PRZEMOCY W RODZINIE.

Zadanie 1: szkolenia przedstawicieli służb i instytucji z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla potrzeb współpracy w zespole interdyscyplinarnym;

działania:

- szkolenie dot. zjawiska przemocy domowej dla policjantów, dzielnicowych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia i członków organizacji pozarządowych;
- szkolenie z zakresu współpracy w zespołach interdyscyplinarnych, pracowników socjalnych, dzielnicowych, pedagogów, pracowników służby zdrowia i członków organizacji pozarządowych;

CEL 6

OBSZAR IV: ROZPOZNANIE SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY ZWIERZYN.

Zadanie 1: stworzenie i przeprowadzenie ankiety na potrzeby programu oraz opracowanie raportu z badań o skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Zwierzyn;

działania:

- stworzenie i przeprowadzenie ankiety w celu zbadania skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Zwierzyn;
- opracowanie raportu na podstawie przeprowadzonego badania o skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Zwierzyn.

CEL 7

OBSZAR V: ZAPEWNIENIE KOMPLEKSOWEJ POMOCY CZŁONKOM RODZIN W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PRZEMOC.

Zadanie 1: pomoc psychologiczna indywidualna i grupowa, prawna, socjalna, edukacja, wsparcie, zajęcia socjoterapeutyczne stacjonarne i wyjazdowe, interwencja

działania:

- prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego;
- grupy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży;

- wyjazdy śródroczne i wakacyjne dla dzieci i młodzieży z programem socjoterapeutycznym i zagospodarowujące czas wolny;
- pomoc psychologiczna indywidualna i grupowa dla świadków lub ofiar przemocy domowej;
- pomoc indywidualna dla osób uwikłanych w przemoc;
- prowadzenie telefonu zaufania dla osób doświadczających przemocy i szersze upowszechnienie wiedzy o jego istnieniu.

PRIORYTETY PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ W KOLEJNYCH LATACH REALIZACJI PROGRAMU

Wymienione w Programie działania będą realizowane w każdym kolejnym roku realizacji Programu z naciskiem na wskazane w programie priorytety mające szczególne znaczenie w kolejnych latach realizacji programu.

PRIORYTETY NA ROK 2011:

- 1) stworzenie i przeprowadzenie ankiety w celu zbadania skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Zwierzyn;
- 2) opracowanie informatora na podstawie przeprowadzonego badania o skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Zwierzyn;
- 3) opracowanie informatora zawierającego podstawową wiedzę o zjawisku przemocy w rodzinie, możliwościach pomocnych działań dla osób dotkniętych przemocą, świadków przemocy oraz sprawców, informacje prawne oraz informacje o miejscach, w których mieszkańcy mogą uzyskać pomoc (nazwa, adres, telefon, obszar działań);
- 4) zorganizowanie spotkania dotyczącego rozwijania współpracy interdyscyplinarnej służb instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wymiany doświadczeń i dobrych praktyk;
- 6) współpraca, wymiana doświadczeń z organizacjami rządowymi i pozarządowymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Zwierzyn oraz monitoring i ewaluacja tych programów;
- 7) prowadzenie telefonu zaufania dla osób doświadczających przemocy;
- 8) prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego;

PRIORYTETY NA ROK 2012:

- 1) opracowanie ulotki informującej o dostępnych miejscach pomocy dla członków rodzin uwikłanych w przemoc domową;
- 2) opracowanie, plakatu - instrukcji na użytek placówek służby zdrowia zawierającego informacje o możliwości podjęcia działań i uzyskania pomocy zarówno dla personelu medycznego, jak i pacjentów zgłaszających się z urazami doznanymi na skutek przemocy domowej;
- 3) wypracowanie procedur współpracy pomiędzy służbami na rzecz efektywnego przeciwdziałania przemocy;
- 4) szkolenie z zakresu współpracy w zespołach interdyscyplinarnych, łączone dla pracowników socjalnych, dzielnicowych, pedagogów, pracowników służby zdrowia i członków organizacji pozarządowych;
- 5) zorganizowanie seminarium dotyczącego rozwijania współpracy interdyscyplinarnej służb instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wymiany doświadczeń i dobrych praktyk;
- 6) prowadzenie telefonu zaufania dla osób doznających przemocy i szersze upowszechnienie wiedzy o jego istnieniu;
- 7) współpraca, wymiana doświadczeń z organizacjami rządowymi i pozarządowymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Zwierzyn, oraz monitoring i ewaluacja tych programów
- 8) prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego;
- 9) prowadzenie zajęć edukacyjno – informacyjnych, warsztatów umiejętności społecznych; treningi umiejętności wychowawczych. dla uczniów, nauczycieli i rodziców;
- 10) organizowanie wyjazdów wakacyjnych dla dzieci i młodzieży z programem socjoterapeutycznym oraz organizowanie grupy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy Zwierzyn;
- 11) prowadzenie telefonu zaufania dla osób doznających przemocy;

PRIORYTETY NA ROK 2013:

- 1) szkolenie z zakresu współpracy w zespołach interdyscyplinarnych, łączone dla pracowników socjalnych, dzielnicowych, pedagogów, pracowników służby zdrowia i członków organizacji pozarządowych;
- 2) prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego;
- 3) prowadzenie telefonu zaufania dla osób doznających przemocy;

PRIORYTETY NA ROK 2014:

- 1) opracowanie i dystrybucja plakatu kierowanego do dzieci i młodzieży ze szkół zawierającego treści edukacyjne o zjawisku przemocy domowej oraz o informację o miejscach uzyskania pomocy;
- 2) realizacja programów edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży, nauczycieli przedszkoli i szkół,
- 3) zapewnienie miejsca pobytu dla osób starszych i / lub niepełnosprawnych wymagających pomocy osób drugich, zmuszonych do opuszczenia miejsca zamieszkania z powodu przemocy domowej.
- 4) zorganizowanie seminarium dotyczącego rozwijania współpracy interdyscyplinarnej służb instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wymiany doświadczeń i dobrych praktyk;
- 5) prowadzenie telefonu zaufania dla osób doznających przemocy;
- 6) współpraca, wymiana doświadczeń z organizacjami rządowymi i pozarządowymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Zwierzyn, oraz monitoring i ewaluacja tych programów;
- 7) prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego;

PRIORYTETY NA ROK 2015:

- 1) wspieranie i rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej;
- 2) utrzymanie i dopracowanie kompleksowej oferty pomocy dla osób uwikłanych w przemoc;
- 3) rozwijanie wspieranie i upowszechnianie działań profilaktycznych;
- 4) dalsza edukacja i podnoszenie świadomości mieszkańców i służb środowiska lokalnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) zorganizowanie seminarium dotyczącego rozwijania współpracy interdyscyplinarnej służb instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wymiany doświadczeń i dobrych praktyk;
- 6) prowadzenie telefonu zaufania dla osób doznających przemocy i szersze upowszechnienie wiedzy o jego istnieniu;
- 7) współpraca, wymiana doświadczeń z organizacjami rządowymi i pozarządowymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Zwierzyn, oraz monitoring i ewaluacja tych programów;
- 8) prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego;

- 9) opracowanie raportu podsumowującego realizację Lokalnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2011-2013 ze wskazaniem potrzeb i priorytetów na kolejne lata.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Zadania gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą finansowane ze środków z budżetu gminy, dotacji celowych oraz wykorzystywane będą środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

MONITORING:

Wójt Gminy Zwierzyn sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

ZESPÓŁ ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZAŁOŻEŃ PROGRAMU:

1. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej,
2. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej,
3. Przedstawiciele Urzędu Gminy,
4. Przedstawiciele służby zdrowia,
5. Przedstawiciele oświaty.

PROGRAM BĘDZIE REALIZOWANY W OPARCIU O NASTĘPUJĄCE AKTY PRAWNE:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.Nr 180, poz.1493)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U.Nr 9, poz.59, z późn. zm.)
- Kodeks karny (Dz.U. z 1997r. Nr 88, poz. 553; Nr 128, poz. 840 z późn. zm.)
- Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002r. Nr 147, poz. 1231, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.nr 179,poz.1485)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U.Nr 64, poz.593, z późn. zm.)
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007-2015
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005-2015
- Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.